

رویکرد مشارکتی دولت-شهروند در بازآفرینی مناطق غیررسمی شهری در کشورهای در حال توسعه (مطالعه موردی شهر کرمان)

سید معین موسوی ندوشن^{*۱}

۱- عضو هیات علمی، دپارتمان معماری و شهرسازی، دانشکده شهید چمران، دانشگاه فنی و حرفه‌ای، کرمان، ایران

چکیده

شرایط زندگی در مناطق غیررسمی مشکلات جدی را برای یک جامعه رو به رشد ایجاد می‌کند، این مشکلات به‌ویژه در بخش سلامت عمومی و زمینه‌های اجتماعی و اقتصادی می‌باشند. مردم در این مناطق هیچ جایگزین مناسب دیگری را برای حل مشکلات خود ندارند. در این مطالعه، چندین روش موفق بررسی و روش‌های جدید توسعه‌یافته‌ای نیز ارائه خواهد شد؛ این روش‌ها با تکیه بر طراحی یک فرآیند جامع که نه تنها قادر به مقابله با این مسئله در سکونت‌گاه غیررسمی باشد بلکه با آگاهی از واقعیت‌های حال حاضر توسعه اقتصادی جهان، قادر است تمامی ابعاد توسعه پایدار را در انجام این کار باهم ادغام کند. در این مطالعه، یک‌راهبرد بازآفرینی یکپارچه برای بازآفرینی مناطق غیررسمی کشورهای در حال توسعه ارائه شده است. روش تحقیق تحلیلی که توسط یک تجزیه و تحلیل از بافت اجتماعی و فرآیند طراحی مشارکتی پشتیبانی می‌شود. سکونتگاه‌های غیررسمی از لحاظ نوع و ساختار، الگوهای شهری و ساختار اجتماعی و اقتصادی که دارند بسیار متفاوت هستند. تمامی این عوامل در اتخاذ رویکرد نهایی در این مطالعه مدنظر قرار گرفته‌اند و به آن‌ها به‌عنوان جنبه‌های کلیدی برای تنظیم یک رویکرد نهایی نگاه شده است. از این‌رو، نهایتاً در این مقاله یک مدل مشارکتی ارائه شده است که در آن بخش دولتی شرایط توسعه برای بخش خصوصی را فراهم می‌کند. این مدل توسط سازوکارهای بازآفرینی که نقش‌ها و روش‌های هر یک از ذینفعان در این فرآیند را پشتیبانی می‌کند، حمایت می‌شود. معیارهای چندگانه‌ای برای سکونت جدید و همچنین به‌عنوان راهنمایی برای مسکن اجتماعی و مقرون به‌صرفه در اتخاذ یک رویکرد یکپارچه وجود دارند.

واژه‌های کلیدی: کشورهای در حال توسعه، سکونتگاه‌های غیررسمی، بازآفرینی شهری، مشارکت، توانمندسازی

۱. مقدمه

جمعیت جهان در دهه‌های اخیر از یک جامعه روستایی به‌طور فزاینده‌ای به یک‌شکل متراکم شهری تغییر ماهیت داده است. کشورهای در حال توسعه در خط مقدم این تغییر بوده‌اند، توسعه اقتصادی در مراکز شهری باعث مهاجرت گسترده به شهرها و در نتیجه، گسترش سکونتگاه‌های غیررسمی یا زاغه‌ها شد که به‌عنوان جایگزینی برای مهاجرین کم‌درآمد بودند [۱،۲]. دولت‌ها اغلب فاقد بودجه و منابع لازم و همچنین برنامه مدون برای پیاده‌سازی یک‌راهبرد بلندمدت می‌باشند، ناکارآمدی برخی از دولت‌ها در نقش‌های اجتماعی و نظارتی خود هنوز یک مشکل دیگر می‌باشد. معمولاً دولت به‌عنوان یک تهیه‌کننده و نه